

بسمه تعالی
معاونت آموزش
دفتر طرح و برنامه های درسی

استاندارد آموزش شغل

عنوان آموزش شغل

زالوانداز

گروه شغلی

فناوری های راهبردی،
سلامت، طب ایرانی و گیاهان دارویی

کد ملی آموزش شغل

۶۱۱۲/۱۳۸/۱

نظارت بر تدوین محتوا و تصویب : دفتر طرح و برنامه های درسی

کد ملی شناسایی آموزش شغل : ۶۱۱۲/۱۳۸/۱

اعضاء کمیسیون تخصصی برنامه ریزی درسی:

رئیس گروه برنامه ریزی درسی فناوری های راهبردی : دکتر پوراندخت نیرومند

-دکتر محسن بیگدلی - دکتر علیرضا طاهرپور - دکتر محمد انصاری پور - ابوالفضل علیزاده - سید محسن جلالی -
شهرام گندابی - نرگس کیانی - عاطفه سادات جلال زاده - زینب وفائی نژاد - حسین امامی - حمیدرضا عصارپور
آرانی

افرادی که در روند تدوین این استاندارد مشاوره و اعمال نظر فرموده اند دکتر علیرضا حسین زاده دکتر مریم مقیمی

حوزه های حرفه ای و تخصصی همکار برای تدوین استاندارد آموزش شغل:

-ستاد گیاهان دارویی، دانشکده طب سنتی دانشگاه تهران، موسسه حجامت مازندران

فرآیند اصلاح و بازنگری :

- توجه : در صورت درخواست ستاد گیاهان دارویی و طب ایرانی، دانشگاههای مرتبط و متخصصین و صاحب نظران
مورد بازنگری و اصلاح قرار گیرد و پس از تأیید ستاد گیاهان دارویی و طب ایرانی اعمال گردد.

آدرس دفتر طرح و برنامه های درسی

تهران - خیابان آزادی ، خیابان خوش شمالی ، نبش خیابان نصرت ، ساختمان شماره ۲ ، سازمان آموزش فنی و حرفه‌ای

کشور ، پلاک ۹۷

تلفن ۹ - ۶۶۵۶۹۹۰۰

دورنگار ۶۶۹۴۴۱۱۷

آدرس الکترونیکی : Barnamehdarci @ yahoo.com

تهیه کنندگان استاندارد آموزش شغل شایستگی

ردیف	نام و نام خانوادگی	آخرین مدرک تحصیلی	رشته تحصیلی	شغل و سمت	سابقه کار مرتبط	آدرس ، تلفن و ایمیل
۱	دکتر غلامرضا کردافشاری	دکترا	طب سنتی	مدرس دانشگاه	۱۰ سال	تلفن ثابت : ۵۵۶۳۹۷۲۳- تلفن همراه : ۶۶۴۱۴۳۰۴ ایمیل : آدرس :
۲	حوریه محمدی	دکترا	طب سنتی	مدیر مرکز توسعه و آموزش دانشکده طب سنتی دانشگاه تهران	۵ سال	تلفن ثابت : ۶۶۴۱۴۳۰۴ - تلفن همراه : ۵۵۶۳۹۷۲۳ ایمیل : آدرس :
۳	سمیه عقیقی	پرستاری	دانشجو	مدیر داخلی کلینیک طب سنتی	۵ سال	تلفن ثابت : ۶۶۴۱۴۳۰۴ تلفن همراه : ایمیل : آدرس :
۴	علیرضا حسینی	کارشناس پرستاری	پرستاری	مسئول اعمال یدای کلینیک طب سنتی	۵ سال	تلفن ثابت : ۶۶۴۱۴۳۰۴ تلفن همراه : ایمیل : آدرس :

تعاریف :

استاندارد شغل :

مشخصات شایستگی ها و توانمندی های مورد نیاز برای عملکرد موثر در محیط کار را گویند در بعضی از موارد استاندارد حرفه ای نیز گفته می شود.

استاندارد آموزش :

نقشه‌ی یادگیری برای رسیدن به شایستگی های موجود در استاندارد شغل .

نام یک شغل :

به مجموعه ای از وظایف و توانمندی های خاص که از یک شخص در سطح مورد نظر انتظار می رود اطلاق می شود .

شرح شغل :

بیانیه ای شامل مهم ترین عناصر یک شغل از قبیل جایگاه یا عنوان شغل ، کارها ارتباط شغل با مشاغل دیگر در یک حوزه شغلی ، مسئولیت ها ، شرایط کاری و استاندارد عملکرد مورد نیاز شغل .

طول دوره آموزش :

حداقل زمان و جلسات مورد نیاز برای رسیدن به یک استاندارد آموزشی .

ویژگی کارآموز ورودی :

حداقل شایستگی ها و توانایی هایی که از یک کارآموز در هنگام ورود به دوره آموزش انتظار می رود .

کارورزی:

کارورزی صرفاً در مشاغلی است که بعد از آموزش نظری یا همگام با آن آموزش عملی به صورت محدود یا با ماکت صورت می گیرد و ضرورت دارد که در آن مشاغل خاص محیط واقعی برای مدتی تعریف شده تجربه شود. (مانند آموزش یک شایستگی که فرد در محل آموزش به صورت تئوریک با استفاده از عکس می آموزد و ضرورت دارد مدتی در یک مکان واقعی آموزش عملی ببیند و شامل بسیاری از مشاغل نمی گردد.)

ارزشیابی :

فرآیند جمع آوری شواهد و قضاوت در مورد آنکه یک شایستگی بدست آمده است یا خیر ، که شامل سه بخش عملی ، کتبی عملی و اخلاق حرفه‌ای خواهد بود .

صلاحیت حرفه ای مربیان :

حداقل توانمندی های آموزشی و حرفه ای که از مربیان دوره آموزش استاندارد انتظار می رود .

شایستگی :

توانایی انجام کار در محیط ها و شرایط گوناگون به طور موثر و کارا برابر استاندارد .

دانش :

حداقل مجموعه ای از معلومات نظری و توانمندی های ذهنی لازم برای رسیدن به یک شایستگی یا توانایی . که می تواند شامل علوم پایه (ریاضی ، فیزیک ، شیمی ، زیست شناسی) ، تکنولوژی و زبان فنی باشد .

مهارت :

حداقل هماهنگی بین ذهن و جسم برای رسیدن به یک توانمندی یا شایستگی . معمولاً به مهارت های عملی ارجاع می شود .

نگرش :

مجموعه ای از رفتارهای عاطفی که برای شایستگی در یک کار مورد نیاز است و شامل مهارت های غیر فنی و اخلاق حرفه ای می باشد .

ایمنی :

مواردی است که عدم یا انجام ندادن صحیح آن موجب بروز حوادث و خطرات در محیط کار می شود .

توجهات زیست محیطی :

ملاحظات است که در هر شغل باید رعایت و عمل شود که کمترین آسیب به محیط زیست وارد گردد.

نام استاندارد آموزش شغل:	
زالو انداز	
شرح استاندارد آموزش شغل:	
زالو انداز شغلی است در حوزه فناوری های راهبردی ، سلامت ، طب ایرانی و گیاهان دارویی که دارای شایستگی های از جمله نگهداری زالو ها در محیط مناسب آماده کردن محیط و اتاق و وسایل برای گذاشتن زالو ، تدابیر قبل از گذاشتن زالو ، گذاشتن زالو ، پانسمن ، تدابیر بعد از زالو درمانی بوده که با شغل هایی از جمله طب سنتی و پرورش دهنده زالوهای طبی در ارتباط است.	
ویژگی های کارآموز ورودی :	
حداقل میزان تحصیلات : دیپلم حداقل توانایی جسمی و ذهنی : دارا بودن سلامت کامل روحی و جسمی مهارت های پیش نیاز : گذراندن دوره های مبانی طب سنتی و کمک های اولیه	
طول دوره آموزش :	
طول دوره آموزش	: ۱۴۹ ساعت
- زمان آموزش نظری	: ۳۸ ساعت
- زمان آموزش عملی	: ۶۱ ساعت
- زمان کارورزی	: ۵۰ ساعت
بودجه بندی ارزشیابی (به درصد)	
- کتبی : ۲۵%	
- عملی : ۶۵%	
- اخلاق حرفه ای : ۱۰%	
مهارت های پیش نیاز : گذراندن مبانی طب سنتی (بکارگیری اصول مقدماتی طب سنتی)	
صلاحیت های حرفه ای مربیان :	
لیسانس (وبالاتر) رشته های علوم پزشکی یا زالو درمانی های تجربی با حداقل ۵ سال سابقه کاری مورد تایید مراجع ذیربط یا طی نمودن دوره مهارت های استاندارد مربوطه و یا قبولی آزمون صلاحیت حرفه ای استاندارد مربوطه	
سازمان	

* تعریف دقیق استاندارد (اصطلاحی) :

فردی است که با استفاده از زالو (کرمی حلقوی که بدنش ۳۴ بخش و ۳ فک با دندان Y شکل دارد که به هنگام چسبیدن به بدن ، آنها را وارد بدن میکند) یک نوع استفراغ برای بدن ایجاد میکند که بر حسب موارد یا شرایطی خاص توصیه میشود.(زالو بیش از ۱۰۰ ماده مفید وارد بدن میکند)

* اصطلاح انگلیسی استاندارد (و اصطلاحات مشابه جهانی) :

Leech therapist

* مهم ترین استانداردها و رشته های مرتبط با این استاندارد :

پرورش دهنده زالو، دلاک ، فصاد و حجام

* جایگاه استاندارد شغلی از جهت آسیب شناسی و سطح سختی کار :

الف : جزو مشاغل عادی و کم آسیب طبق سند و مرجع

ب : جزو مشاغل نسبتاً سخت طبق سند و مرجع

ج : جزو مشاغل سخت و زیان آور طبق سند و مرجع

د : نیاز به استعلام از وزارت کار

استاندارد آموزش شغل

- شایستگی ها :

ردیف	عناوین
۱	نگهداری زالو ها در محیط مناسب
۲	آماده کردن محیط و اتاق و وسایل برای گذاشتن زالو
۳	تدابیر قبل از گذاشتن زالو
۴	گذاشتن زالو
۵	پانسمان
۶	تدابیر بعد از زالو درمانی

استاندارد آموزش
- برگه‌ی تحلیل آموزش

	زمان آموزش			عنوان : نگه داشتن زالو ها در محیط مناسب
	جمع	عملی	نظری	
	۱۵	۱۱	۴	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- خاک مناسب / آب / کیسه نخعی				دانش :
			۱	- شرایط محیط نگه داری زالو در مرکز درمانی(آب ، خاک و گل)
			۱	- عوامل محیطی نگه داری زالو(دما، رطوبت و نور)
			۲	-حفظ حیات و کارایی زالوها
				مهارت :
		۶		- تعیین و تامین محیط مناسب جهت نگه داری زالو
		۵		-تنظیم عوامل محیطی برای سالم ماندن زالوها(تنظیم دما ، رطوبت و نور)
				نگرش :
				-دقت به محیط نگه داری زالو ها ،چراکه اگر محیط مناسبی نداشته باشند کارایی لازم را از دست میدهند و بیمار به اهداف درمانی مورد نظر نمیرسد
				ایمنی و بهداشت :
			-استفاده از دستکش هنگام کار کردن با زالوها	
			توجهات زیست محیطی :	
			- دفع صحیح ضایعات	

	زمان آموزش			عنوان : آماده کردن محیط و اتاق و وسایل برای گذاشتن زالو
	جمع	عملی	نظری	
	۱۵	۱۰	۵	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- تخت / روکش یکبار مصرف / پاراوان / سفره یکبار مصرف / پنس / پنبه / فندک / پودر قابض / گاز استریل / باند / چسب				دانش : - نحوه ی آماده سازی محیط و اتاق مورد نظر برای زالو درمانی - روش آماده سازی وسایل مورد نیاز برای زالو درمانی (استریل کردن وسایل و استفاده از وسایل یکبار مصرف) - روش آماده سازی مواد مورد استفاده (پودر قابض ، پنبه ، گاز و ...)
			۱	
			۲	
			۲	
				مهارت : - آماده سازی محیط و اتاق برای گذاشتن زالو (نور و رنگ و در صورت امکان موزیک مناسب و آرام بخش) - آماده سازی وسایل مورد نیاز و استریل کردن وسایل - آماده کردن موادی که در زالو درمانی کاربرد دارند (پودر قابض ، نمک ، گاز و ...)
		۳		
		۴		
	۳			
نگرش : - دقت به اینکه حتما وسایل (پنس و ...) و مواد (پنبه و گاز و...) مورد استفاده استریل باشد.				
ایمنی و بهداشت : - دور نگه داشتن زالو های استفاده شده از محیط کار (دفع سریع آنها)				
توجهات زیست محیطی : - دفع سریع و صحیح زالو های استفاده شده				

	زمان آموزش			عنوان : تدابیر قبل از گذاشتن زالو
	جمع	عملی	نظری	
	۱۵	۹	۶	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- پرونده				دانش :
			۲	- شرایط بیمار قبل از گذاشتن زالو(سن ، جنس و ...)
			۲	- تغذیه قبل و بعد از گذاشتن زالو
			۲	- اهداف و کاربردهای زالوندازی
				مهارت :
		۴		- برقراری ارتباط با بیمار
		۲		-گرفتن شرح حال
		۱		-مشورت با پزشک در مورد شرح حال گرفته شده و درمان مورد نظر
		۲		-تجویز و تعیین نوشیدنی مورد نیاز قبل وبعد زالو
				اندازی
			نگرش :	
			- مسئولیت پذیری در قبال سلامت بیمار	
			ایمنی و بهداشت :	
			-در صورت داشتن بیماری واگیر دار جوانب احتیاط رعایت شود	
			-	
			توجهات زیست محیطی :	
			- دفع سریع و صحیح زالوهای استفاده شده	
			-	

	زمان آموزش			عنوان : گذاشتن زالو
	جمع	عملی	نظری	
	۲۳	۱۳	۱۰	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- پنس / گاز / لیوان یکبار مصرف				دانش :
			۲	-مواضع زالواندازی روی بدن
			۲	- روش تعیین تعداد زالوی مورد نیاز
			۳	-نحوه گذاشتن زالو
			۳	-مدت زمان ماندن زالو روی بدن
				-نحوه برداشتن زالو پس از اتمام مکیدن خون توسط آن
				مهارت :
		۲		- تعیین مکان گذاشتن زالو روی بدن بر اساس توصیه پزشک
		۱		-مشخص کردن تعداد زالوی مورد نیاز
		۴		-گذاشتن زالو
	۳		-انجام تدابیر لازم در صورت نگرفتن زالو	
	۱		-تعیین مدت زمان ماندن زالو روی بدن	
	۳		-برداشتن زالو از بدن پس از پایان مکیدن خون توسط آن	
			نگرش :	
			-دقت در نوع زالوی مورد استفاده(سمی نباشد)	
			-دقت در انتخاب محل گذاشتن و تعداد زالو و مشورت باپزشک مربوطه.	
			ایمنی و بهداشت :	
			-رعایت کردن اصول ایمنی مانند پوشیدن دستکش ، گان و ...	
			توجهات زیست محیطی :	
			-جلوگیری از ریختن خون مکیده شده توسط زالو در محیط و دفع سریع آن	
			-دفع صحیح و سریع ضایعات ، خون و زالوهای استفاده شده	

	زمان آموزش			عنوان : پانسمان
	جمع	عملی	نظری	
	۱۳	۷	۶	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- گاز / باند / پودر قابض / پنبه سوخته / چسب / ضماد حساسیت			۲	دانش : - انواع پانسمان بر اساس محل مورد نظر (ویژگیهای فیزیکی محل گذاشتن زالو و ...) - روش ساختن ضماد های ضد حساسیت در صورت لزوم و تدابیر آن - مواد و ابزار مورد نیاز در پانسمان
			۲	
			۲	
				مهارت : - تهیه مواد لازم برای پانسمان (پودر قابض ، پنبه سوخته و ..) _انجام پانسمان
		۳		
		۴		
	نگرش : - دقت در نحوه انجام پانسمان هم از جهت استریل بودن هم از جهت کنترل خونریزی			
	ایمنی و بهداشت : - رعایت فاصله مناسب در ارتباط با بیمار			
	توجهات زیست محیطی : - دفع صحیح ضایعات و زباله های عفونی			

	زمان آموزش			عنوان : تدابیر بعد از زالو درمانی
	جمع	عملی	نظری	
	۱۸	۱۱	۷	
تجهیزات ، ابزار ، مواد مصرفی و منابع آموزشی	دانش ، مهارت ، نگرش ، ایمنی توجهات زیست محیطی مرتبط			
- بروشور / عسل				دانش :
			۲	- حساسیت های احتمالی
			۲	- تغذیه بعد از گذاشتن زالو
			۳	- تدابیر عملیاتی و بهداشتی بعد از زالو درمانی
				مهارت :
		۳		- تجویز و توصیه تدابیر غذایی و بهداشتی بر اساس شرایط بیمار
		۲		- توصیه هایی به بیمار جهت بروز حساسیتهای احتمالی
		۲		- ثبت انجام زالو درمانی در پرونده بیمار (تعداد و محل)
		۲		- تعیین مراجعه بعدی در صورت لزوم
		۲		- اقدامات عملی در هنگام بروز حساسیت
	نگرش :			
	- دقت در دادن تدابیر بعد از زالو درمانی به بیمار			
	ایمنی و بهداشت :			
	- رعایت ایمنی فردی و محیط کار			
	توجهات زیست محیطی :			
	- دفع صحیح ضایعات			

- برگه استاندارد تجهیزات و ابزار

ردیف	نام	مشخصات فنی و دقیق	تعداد	توضیحات
۱	زالوی درمانی	با مشخصات نوع درمانی		
۲	فضای نگه داری برای زالوها	با شرایط استاندارد برای نگهداری زالو		
۳	تخت	از نوع معاینه		
۴	روکش تخت یکبار مصرف	-		
۵	سفره یکبار مصرف	-		
۶	پنس سوزن گیر	فلزی و قابل استریل شدن		
۷	پنبه	-		
۸	کبریت یا فندک	-		
۹	پنبه سوخته	-		
۱۰	گاز استریل	-		
۱۱	چسب	برای بانداژ		
۱۲	باند	-		
۱۳	پودر قابض	-		
۱۴	آبسلانگ	چوبی		
۱۵	نمک	به صورت پودر		

توجه :

- تجهیزات برای یک کارگاه به ظرفیت ۱۵ نفر در نظر گرفته شود .

- منابع و نرم افزار های آموزشی (اصلی مورد استفاده در تدوین و آموزش استاندارد)

ردیف	عنوان منبع یا نرم افزار	مؤلف	مترجم	سال نشر	محل نشر	ناشر یا تولید کننده
۱	جزوه درس اعمال یدای و جراحی های صغیر دانشکده طب سنتی دانشگاه تهران	دکتر کرد افشاری				
۲	پزشکی سنتی و عامیانه مردم ایران با نگاه مردم شناختی	محمدسعیدجانب اللهمی				
۳	دانشنامه طب اهل بیت (ع)	محمد دریایی				
۴	مجموعه پیک شفا	محمد موسوی				

- سایر منابع و محتواهای آموزشی (پیشنهادی گروه تدوین استاندارد) علاوه بر منابع اصلی

ردیف	نام کتاب یا جزوه	سال نشر	مؤلف / مولفین	مترجم / مترجمین	محل نشر	ناشر	توضیحات
	ندارد						

فهرست سایت های قابل استفاده در آموزش استاندارد

ردیف	عنوان
۱	www.tim.ir انجمن تحقیقات طب سنتی
۲	www.tandorostan.org سایت مرجع طب سنتی تندرستان

فهرست معرفی نرم افزارهای سودمند و مرتبط

(علاوه بر نرم افزارهای اصلی)

ردیف	عنوان نرم افزار	تهیه کننده	آدرس	توضیحات
۱	کتابخانه جامع طب سنتی اسلامی	موسسه نور		